

Bruxelles, den 29. november 2024
(OR. en)

16277/24

CLIMA 424
ENV 1160
ENER 583
TRANS 517
AGRI 843
ECOFIN 1444
COMPET 1167
IND 539
MI 986

NOTE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	De Faste Repræsentanternes Komité/Rådet
Komm. dok. nr.:	6291/24 + ADD 1-6
Vedr.:	Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Sikring af vores fremtid – Europas klimamål for 2040 og vej til klimaneutralitet senest i 2050 i et bæredygtigt, retfærdigt og velstående samfund – Udveksling af synspunkter

1. Med henblik på at udstikke retningslinjer for udvekslingen af synspunkter om ovennævnte emne på samlingen i Rådet (miljø) den 17. december 2024 har formandskabet udarbejdet vedlagte note og spørgsmål til ministrene.
2. De Faste Repræsentanternes Komité opfordres til at notere sig formandskabets note og spørgsmål og fremsende dem til Rådet med henblik på udvekslingen af synspunkter.

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Sikring af vores fremtid – Europas klimamål for 2040 og vej til klimaneutralitet senest i 2050 i et bæredygtigt, retfærdigt og velstående samfund

– Udveksling af synspunkter

Indledning

Den 6. februar 2024 offentliggjorde Kommissionen sin meddelelse "Sikring af vores fremtid – Europas klimamål for 2040 og vej til klimaneutralitet senest i 2050 i et bæredygtigt, retfærdigt og velstående samfund"¹, hvori der anbefales et mål om en reduktion af nettodrivhusgasemissionerne på 90 % senest i 2040 i forhold til 1990. Når 2040-målet er vedtaget, vil det danne grundlag for EU's nye nationalt bestemte bidrag (NDC) i henhold til Parisaftalen, som skal meddeles UNFCCC i god tid inden COP30. Kommissionen forventes at fremsætte et lovgivningsforslag i begyndelsen af 2025 med henblik på at medtage et klimamål for 2040 i den europæiske klimalov og til sin tid foreslå relevante sektorspecifikke foranstaltninger. Den seneste dokumentation viser, at omkostningerne ved klimaændringer og manglende handling er så meget desto mere åbenlyse, og det samme er fordelene ved handling, herunder energisikkerhedsfordele med brede og betydelige fordele ved at mindske vores afhængighed af fossile brændstoffer.

Gennemgangen af Kommissionens meddelelse og den ledsagende konsekvensanalyse blev indledt i Miljøgruppen den 12. februar 2024. Rådet (miljø) indledte den 25. marts 2024 en første drøftelse om meddelelsen. Drøftelsen viste, at der var generel støtte til at fastsætte et klimamål for 2040, og at delegationerne generelt var enige i de grundforudsætninger, der i meddelelsen blev udpeget som nødvendige for at nå et sådant mål.

¹ Dok. 6291/24 + ADD 1-6.

Under drøftelsen på samlingen i Rådet (miljø) den 17. juni fremhævede ministrene gennemførelsen af den aftalte 2030-ramme for klima- og energipolitikken, sikring af EU's konkurrenceevne og sikring af en retfærdig omstilling som centrale grundforudsætninger. De fremhævede også behovet for at sikre forudsigelighed og et stabilt gennemførelsesforløb hen imod klimaneutralitet sammen med en gunstig lovgivnings- og investeringsramme. Drøftelsen viste, at fastsættelsen af et klimamål for EU for 2040 kræver en omfattende, tværsektoriel og afbalanceret tilgang med øget sammenhæng mellem klima-, energi- og industripolitik samt andre relevante politikker for at tage hensyn til deres samspil og indbyrdes afhængighed. Ministrene understregede, at der for at sikre EU's industrielle konkurrenceevne bl.a. er behov for lige vilkår både globalt og inden for EU og dekarbonisering af energisektoren med øgede investeringer i innovative rene teknologier.

Lignende overvejelser er identificeret i den fælles plan for dekarbonisering og konkurrenceevne, som Mario Draghi foreslog i sin rapport om fremtiden for den europæiske konkurrenceevne (september 2024) for at hjælpe med at imødegå udfordringerne og udnytte mulighederne i forbindelse med dekarbonisering. En integreret tilgang til dekarbonisering og konkurrenceevne afspejles også i kommissionsformandens opgavebeskrivelser til de indstillede kommissærer. I både Draghirapporten og Enrico Lettas rapport "Much More Than A Market" (april 2024) understreges det presserende behov for, at EU fremskynder innovationen og den grønne omstilling for at nå sine 2030-mål og det overordnede mål om klimaneutralitet, energiomstilling og integration af det indre marked.

I forlængelse af Rådets tidligere drøftelser om Kommissionens meddelelse har drøftelserne på teknisk plan under det ungarske formandskab fokuseret på de tre grundforudsætninger, som ministrene fremhævede på samlingen i Rådet (miljø) i juni. De vigtigste punkter, der blev rejst under drøftelserne, er sammenfattet nedenfor.

Gennemførelse af den aftalte klima- og energiramme for 2030

Delegationerne er enige om, at gennemførelsen af Fit for 55-pakken er en forudsætning for at nå et ambitiøst klimamål for 2040. Transport, landbrug, bygninger og arealanvendelse, ændringer i arealanvendelse og skovbrug (LULUCF) synes at være de sektorer, hvor de fleste medlemsstater i øjeblikket står over for de største udfordringer i forbindelse med gennemførelsen, herunder med hensyn til at imødekomme behovene hos de mest sårbare og sikre de nødvendige finansielle ressourcer. Dekarboniseringen af el- og industrisektorerne vil også kræve betydelige investeringer, herunder fra den private sektor. Nogle delegationer mente, at der er behov for en lovgivningsmæssig ramme for mobilisering af private investeringer.

En række delegationer mente, at fristerne for gennemførelse og anvendelse af lovgivningen under "Fit for 55" -pakken var meget stramme, og fremhævede den administrative byrde som følge af de nye krav. Flere delegationer nævnte også udfordringerne i forbindelse med udbredelsen af teknologier til CO₂-fjernelse og -lagring, herunder med hensyn til at sikre den nødvendige finansiering. Med hensyn til de indhøstede erfaringer slog delegationerne generelt til lyd for at fortsætte med en "pakke" -tilgang i udformningen af rammen for perioden efter 2030 og var enige om, at alle sektorer skal bidrage til dekarboniseringsindsatsen, men flere opfordrede til større fleksibilitet i udformningen af sektormålene under hensyntagen til medlemsstaternes særlige forhold.

Sikring af konkurrenceevnen i den europæiske industri

Delegationerne betragtede forudsigelighed, lovgivningsmæssig stabilitet og en sammenhængende politisk ramme som nøgelfaktorer til fremme af den europæiske konkurrenceevne. Nogle delegationer understregede, at dekarbonisering er en drivkraft for konkurrenceevne med potentiale til at fremme vækst, modstandsdygtighed og fremtidssikrede job. Flere delegationer fremhævede det store potentiale for at forbedre den konkurrenceevne, der findes i energisektoren: Visse delegationer understregede den centrale rolle, som vedvarende energi spiller sammen med lagring, mens andre fremhævede princippet om teknologineutralitet og anerkendte kerneenergis rolle i omstillingen. Delegationerne understregede behovet for at sikre adgang til ren energi til overkommelige priser, herunder gennem forbedring af infrastrukturen, modernisering af nettet og udvikling af sammenkoblinger såvel som behovet for at fjerne hindringer for innovation, mindske bureaukratiet og forenkle procedurerne for f.eks. tilladelser. Endvidere påpegede flere delegationer potentialet i teknologier til CO₂-fjernelse og behovet for at fremskynde udbredelsen heraf, samtidig med at de nøje overvejer, hvordan fjernelse indgår i den klimapolitiske ramme. Flere delegationer fremhævede, at der er et stort uudnyttet potentiale i den cirkulære økonomi.

Delegationerne understregede den afgørende rolle, som investeringer i forskning og innovation og finansiering af ren teknologi fra både offentlige og private kilder spiller. Flere delegationer fremhævede den rolle, som EU's finansieringsinstrumenter, navnlig Innovationsfonden, spiller med hensyn til at støtte innovation. Desuden henledte nogle delegationer opmærksomheden på betydningen af effektive regler om statsstøtte og offentlige udbud. I forbindelse med sikring af fair konkurrence og lige vilkår på internationalt plan understregede flere delegationer betydningen af kulstofgrænsetilpasningsmekanismen (CBAM) og foreslog, at det overvejes at forbedre den, samtidig med at dens forenelighed med relevante internationale regler sikres. Nogle delegationer understregede behovet for en global klimaindsats og opfordrede i denne forbindelse til en styrkelse af EU's klimadiplomati, navnlig med hensyn til opsøgende arbejde og støtte til CO₂-prissætning.

Sikring af en retfærdig omstilling

Delegationerne var enige om, at det er afgørende at inddrage borgere, virksomheder, arbejdstagere og alle interessenter samt at samarbejde med industrien for at sikre, at de er med i den grønne omstilling. De understregede den vigtige rolle, som samarbejde mellem universiteter og forskningscentre, uddannelse og livslang læring samt omskoling og opkvalificering spiller for at udruste arbejdsstyrken til den grønne omstilling. De understregede desuden betydningen af bevidstgørelse og gennemsigtig kommunikation med borgerne og af at stille videnskabeligt baserede oplysninger til rådighed for offentligheden.

Det blev også foreslået at vurdere virkningen af dekarboniseringsforanstaltninger på sårbare dele af samfundet. Der var en anerkendelse af behovet for at støtte de mest berørte sårbare grupper i den grønne omstilling, og flere delegationer mente, at finansiering gennem Den Sociale Klimafond har potentiale til at forbedre den sociale retfærdighed og bør opretholdes. Der blev mindet om, at der kan ydes støtte gennem samhørighedspolitikken og andre EU-fonde såsom Fonden for Retfærdig Omstilling og Den Europæiske Socialfond, men at der er plads til forbedring af tilgængeligheden af oplysninger om disse muligheder. Desuden blev foranstaltninger, der har til formål at yde teknisk støtte og udveksling af bedste praksis, anset for at være nyttige.

Dekarboniseringsværktøjer

Delegationerne drøftede også dekarboniseringsværktøjernes og CO₂-prissættningens rolle i dekarboniseringen af industrien i perioden efter 2030. De fleste delegationer mente, at EU's emissionshandelssystem (ETS) bør fortsætte som hjørnестenen i klimapolitikken frem til 2050, og mange af dem mindede om behovet for at kombinere det med en effektiv CBAM. Flere delegationer understregede, at der i forbindelse med ETS 2 (bygningssektoren, vejtransportsektoren og andre sektorer) skal lægges særlig vægt på en effektiv anvendelse af Den Sociale Klimafond gennem de sociale klimaplaner for at skærme sårbare husholdninger mod uforholdsmæssigt høje priser. Nogle delegationer slog til lyd for at udvide ETS til yderligere sektorer såsom landbrug, affaldsforbrænding eller mindre søfartøjer, mens andre ikke gik ind for en yderligere udvidelse heraf.

Det blev imidlertid påpeget, at der ikke findes nogen fælles løsning til at dekarbonisere den europæiske økonomi og supplere CO₂-prissætningsmekanismerne, og delegationerne foreslog f.eks. en udvidelse af vedvarende energikilder, udvikling af grøn brint og andre lavemissionsteknologier og yderligere foranstaltninger til at øge energieffektiviteten. Flere delegationer mindede også om, at der vil være et stigende behov for teknologisk CO₂-fjernelse i fremtiden, og at der bør indføres incitamenter til at støtte udbredelsen heraf.

Spørgsmål til ministrene:

På denne baggrund opfordres ministrene til at udveksle synspunkter på grundlag af følgende spørgsmål:

- 1. Med hvilke midler og inden for hvilke bestemte sektorer under "Fit for 55" -pakken kan den administrative byrde reduceres, eller kravene forenkles eller strømlines for at tackle de udfordringer, som forvaltninger og virksomheder står over for i forbindelse med de krav, der følger af "Fit for 55" -pakken, med henblik på en vellykket gennemførelse heraf??*
 - 2. Hvilken form for lovgivnings- og investeringsramme vil der være behov for i perioden efter 2030 for at skabe den nødvendige forudsigelighed og politiske sammenhæng for at fremme de europæiske industriers konkurrenceevne, samtidig med at vejen til at opnå klimaneutralitet senest i 2050 fastholdes? Hvilke understøttende foranstaltninger vil der være behov for for at sikre en retfærdig omstilling?*
-